

[پنجشنبه 1 اسفند 1392 - 20 ربیع الثانی 1434 - 20 فوریه 2014](#)

شهادت حجت الاسلام شیخ «فضل الله محلاتی» در حمله جنگنده عراقی به هواپیمای حامل ایشان (1364 ش)...

1 اسفند - 20 ربیع الثانی - 20 فوریه

* دفاع مقدس در گذر تاریخ

* شهادت حجت الاسلام شیخ «فضل الله محلاتی» در حمله جنگنده عراقی به هواپیمای حامل ایشان (1364 ش) اشاره:

حجت الاسلام شیخ فضل الله محلاتی در سال 1309 ش در محلات به دنیا آمد. پس از تحصیلات مقدماتی، از محضر استادانی همچون آیات عظام: محمدتقی خوانساری، علامه طباطبائی و امام خمینی کسب فیض کرد. حجت الاسلام محلاتی از سال 1326 فعالیت های سیاسی و مبارزاتی خود را بر ضد رژیم شاه آغاز کرد و پس از کودتای 28 مرداد 1332 دستگیر و تبعید شد. وی با آغاز نهضت اسلامی، فعالیت های خود را افزایش داد و تا پیروزی انقلاب در این مسیر ثابت قدم بود. پس از پیروزی انقلاب به نمایندگی از مردم محلات و دلیجان به اولین دوره مجلس شورای اسلامی راه یافت و در همان زمان به عنوان نماینده امام در سپاه پاسداران منصوب گردید. وی سرانجام در اول اسفند 1364، در حالی که به همراه جمعی از فرماندهان نظامی جنگ، مسؤولان کشوری و نیز تعدادی از نمایندگان مجلس از تهران عازم اهواز بود، هواپیمای حامل آنها مورد تهاجم دو جنگنده عراقی قرار گرفت و در نزدیکی اهواز سقوط کرد. پیکر پاک شهید محلاتی پس از تشییعی با شکوه در حرم حضرت معصومه به خاک سپرده شد.

* شهادت شهید اسماعیل قنواتی (1362 ش) اشاره:

سال 1345 ش در ماه شهر، تداعی گر تولد شیرمردی از سلاله تاریخ است، شهیدی که نامش را اسماعیل نهادند: شهید اسماعیل قنواتی. اسماعیل پس از سپری کردن دوران کودکی و نوجوانی، به جبهه های نبرد حق علیه باطل اعزام و پس از مجاهدت بسیار در حالی که مسئولیت پشتیبانی را بر عهده داشت، در حین رساندن مهمات به نیروها در تاریخ یکم اسفندماه سال 1362 هجری شمسی در منطقه شیب نیسان بر اثر اصابت ترکش گلوله به ناحیه گردن اسماعیل وار و عاشقانه، به سیدالشهدا (ع) اقتدا نمود و ذبیح الله گشت... مادر شهید قنواتی قبل از شهادت، او در خواب می بیند که فرزندش را در اتومبیل سپاه گذاشتند و پارچه سفیدی روی او کشیده اند و او مطمئن می گردد که فرزندش شهید خواهد گردید و دقیقاً بعد از این خواب همان گونه که ذکر شد، اسماعیل به شهادت رسید... مادر شهید می گوید: «فرزندم از این که قرار بود راهی جبهه شود بسیار خوشحال بود و برای رفتن به جبهه شور و شوق زیادی داشت و نماز و روزه و رفتن به مسجد را هیچ گاه ترک نمی کرد و همیشه می گفت: من باید در راه خدا شهید بشوم. بارها ایشان به من می گفتند که برای من دعا کنی تا شهید شوم و شما نیز باید افتخار کنید که مادر یک شهید هستید... اخلاق شهید قنواتی نسبت به خانواده و دیگران بسیار پسندیده بود و به مسائل مذهبی اهمیت بسیار می داد. هم زمان شهید می گفتند: «هرگاه که اسماعیل از منزل به جبهه می آمد، هر چیزی را که با خود آورده بود در بین جمعیت تقسیم می کرد تا همه استفاده کنند...» مادر شهید می افزاید: «حاضر پنج فرزند دیگرم را در راه اسلام هدیه کنم...» بعد از شهادت اسماعیل قنواتی بنا بر درخواست شهید، خانواده اش دو چرخه او را می فروشند و مبلغ آن را به همراه پولی که شهید در گوشه ای از مغازه گذاشته بود، برای کمک به جبهه تقدیم می کنند... مادر شهید در مورد دوران پس از شهادت فرزندش می گوید: «هرگاه که بر روی آرامگاه فرزندم می رفتم خیلی گریه می کردم تا این که یک شب خواب دیدم دور قبر او را با پارچه ای سیاه پوشانده اند از اسماعیل سؤال کردم چرا این گونه است؟ ایشان پاسخ دادند: به دلیل این که شما پیشانی خود را با پارچه ای سیاه بسته اید. گفتم که چرا دست هایت تاول زده است؟ گفت: به خاطر اشک هایی است که شما می ریزید. بعد از این خواب پیشانی بند سیاه را باز کردم و دیگر گریه نکردم. مدتی بعد دوباره فرزندم را در خواب دیدم اما این بار دست های او تاول زده نبود...» برادر شهید در خاطره ای از شهید می گوید: «زمانی که خبر شهادت برادرم را شنیدم به همراه همسرم به منزلمان رفتیم. هنگامی که وارد منزل شدیم دیدیم که همه فامیل و اهالی خانواده در حال عزاداری هستند. با دیدن این صحنه همسرم که دختر خاله شهید می شد از شدت ناراحتی در حیاط به روی زمین افتاد و تا او را به بیمارستان رساندیم وی جان سپرده بود. همسرم را به دستور امام جمعه ماه شهر و استان در قطعه شهدا به خاک سپردیم...» برادر شهید می افزاید: «سفارش ایشان قبل از شهادت این بود که من شهید می شوم اما نمی میرم و تا ابد زنده ام بنابراین نباید برای من و دیگر شهیدان ناراحت شوید زیرا که ما راه دیگر شهدا را ادامه داده ایم و امیدوارم که شما برادران راه مرا ادامه دهید.»

* روز روحانیت و دفاع مقدس

اشاره:

در اول اسفند 1364، حجت الاسلام محلاتی نماینده امام در سپاه، به همراه 8 تن از نمایندگان مجلس و مسؤولین دیگر عازم جبهه‌های جنگ بودند که هواپیمای حامل آنها مورد حمله دو فروند جنگنده عراقی قرار گرفت و در نزدیکی اهواز سقوط کرد و کلیه سرنشینان آن که نزدیک به 50 نفر بودند به شهادت رسیدند. از آنجا که این گروه عازم جبهه‌های نبرد حق علیه باطل بودند و در جمع آنان، تعداد زیادی از علما و روحانیان مبارز به درجه رفیع شهادت نائل آمدند، این روز به روز روحانیت و دفاع مقدس نامگذاری گردید تا همه ساله از مجاهدت این پاسداران اسلام و انقلاب، قدردانی شود.

1 اسفند در گذر تاریخ

* امضای عهدنامه ترکمنچای بین «فتحعلی شاه قاجار» و «پاسکویچ» روسی (1206ش)

اشاره:

در زمان فتحعلی شاه، دو دوره جنگ بین ایران و روسیه درگرفت که هر دو جنگ باشکست ایران به پایان رسید. پس از شکست دوم، اول اسفند 1206 ش (5 شعبان 1243 ق، 21 فوریه 1828 م) عهدنامه‌ای بین ایران و روس در قریه ترکمنچای به امضا رسید که به مراتب از قرارداد گلستان شوم‌تر بود. به موجب این معاهده، ولایات ایروان و نخجوان به روسیه واگذار شد و مرزها معین گردید. علاوه بر غرامتی که ایران پرداخت کرد، حق کشتیرانی در دریای خزر مجدداً برای روس‌ها تأیید شد. به علاوه، اتباع روسیه در ایران از حقوق کاپیتولاسیون و مصونیت قضایی برخوردار شدند. این امر، حق اجرای مجازات نسبت به اتباع روس را هم که در ایران مرتکب جرم می‌شدند از دولت ایران گرفت و بعدها کم کم به جایی رسید که تقریباً اختیار محاکمه از دست دولت ایران سلب شد و استقلال قضایی کشور محدود گردید. دولت روسیه در برابر آن همه منافع، تنها ولیعهدی عباس میرزا و رساندن او را به تخت سلطنت تأیید کرد.

* تأسیس مدرسه عالی تلویزیون و سینما (1348ش)

اشاره:

در پی تأسیس و آغاز به کار تلویزیون در کشور و گستردگی فعالیت سازمان رادیو و تلویزیون نیاز به ایجاد موسسه‌ای که نیروی انسانی موردنیاز این سازمان را تامین و تربیت کند، احساس شد. بعد از فراهم آمدن مقدمات کار در سال ۱۳۴۸ موسسه‌ای به نام «مدرسه عالی تلویزیون و سینما» تشکیل شد که دانش‌آموختگان آن به فعالیت در سازمان رادیو و تلویزیون و حوزه سینما مشغول شدند. این موسسه کار خود را با یک دوره کوتاه مدت یک ساله آغاز کرد.

* انتخاب اولین گروه از فقهای شورای نگهبان توسط حضرت امام خمینی(ره) (1358ش)

اشاره:

وظیفه اصلی شورای نگهبان، بررسی عدم مغایرت مصوبات مجلس با احکام اسلام و قانون اساسی است. اعضای این شورا مرکب از دو گروه شش نفری از فقها و حقوقدانان می‌باشد. فقها را رهبر انقلاب تعیین می‌کند و حقوقدانان توسط رئیس قوه قضاییه به مجلس معرفی و سپس با آرای نمایندگان، انتخاب می‌شوند. همچنین بر اساس قانون اساسی، نظارت بر انتخابات مختلف همچون انتخابات خبرگان رهبری، ریاست جمهوری، مجلس شورای اسلامی و هرگونه همه‌پرسی بر عهده شورای نگهبان است.

* درگذشت عالم و نویسنده توانا حجت‌الاسلام «مصطفی زمانی» (1369ش)

اشاره:

استاد زمانی نوری در سال 1313ش در نجف آباد اصفهان متولد شد و در خانواده‌ای اهل فضل و تقوی، پرورش یافت. وی در 17 سالگی در زادگاه خود دروس ابتدایی را همراه با کسب و کار آموخت و پس از آن، برای ادامه تحصیل راهی قم گردید. وی پس از طی سطوح عالی حوزوی، در درس خارج فقه و اصول آیت‌الله بروجردی و امام خمینی و فلسفه و تفسیر علامه طباطبایی شرکت کرد و خود را برای مبارزه‌ای علمی و عملی آماده ساخت و با سلاح قلم دست به فعالیت فرهنگی زد. وی پس از چندی با همکاری تعدادی از فضلاء حوزه، فعالیت‌های خود را پیرامون هدایت فرهنگی و سیاسی نسل جوان قرار داد. استاد زمانی در طی سال‌های مبارزه فرهنگی خویش، برای ترویج اندیشه‌های بلند حضرت امام، تلاش می‌کرد که در این راه متحمل یک سال حبس نیز شد. ایشان با احساس مسئولیت بالایی که نسبت به جوانان احساس می‌کرد توانست کتب بسیاری را به ویژه برای نسل جوان منتشر کند و ارتباطات مکاتبه‌ای و حضوری زیادی با جوانان برقرار نماید. آثار این نویسنده سترگ در شش بخش داستان‌های اسلامی و معارف دین، امام علی(ع) و نهج‌البلاغه، جهان اسلام، مسائل نوجوانان و جوانان، مسائل زناشویی و ازدواج و کتب علمی قرار می‌گیرند که در حدود نود جلد را تشکیل می‌دهند. این عالم ربانی سرانجام در اول اسفند 1369ش (5 شعبان 1411ق) در 58 سالگی دار فانی را وداع گفت و در حرم حضرت معصومه به خاک سپرده شد.

* ارزش دلار در مقابل ریال سقوط کرد(1353ش)

اشاره:

و در نتیجه از بهای تمام ارزها کاسته شد. سقوط دلار هر سال 10 میلیارد ریال برای واردات سود عاید ایران می کند.

* مطلبی تحت عنوان «اعلامیه 15 تن از روحانیون تبریز» در روزنامه اطلاعات به چاپ رسید.(1356ش)

اشاره:

در این اعلامیه از مردم خواسته شده بود تا اجازه ندهند تظاهرات مذهبی و بی آلاش آنها، مخالف با اهداف عالیه روحانیت و اسلام باشد.

* تعدادی از سناتورهای مجلس سنا علیه قیام مردم تبریز صحبت کردند.(1356ش)

اشاره:

هلاکو رامبد، وزیر مشاوره در امور پارلمانی رژیم شاه خطاب به سناتورهای مجلس گفت: «طبق اطلاعات به دست آمده، مسببین این واقعه کمونیست های شناخته شده هستند... این کمونیست ها برای اغفال طبقات خاص، نام مارکسیسم اسلامی را بر روی خود گذاشته اند...»

* روزنامه لومانیته چاپ پاریس، با دیدگاهی متفاوت نسبت به دیگر رسانه های خارجی مطلبی تحت عنوان «انفجار خشم علیه دیکتاتور در تبریز» به چاپ رساند.(1356ش)

اشاره:

این روزنامه با اشاره به حوادث ماه های گذشته شهرستان ایران، اقدامات رژیم در سرکوبی جنبش مردم و توسل به اختناق شدید و خونریزی را دلیل بر ناتوانی بیش از پیش آن اعلام کرد؛ همچنین تظاهرات ملت ایران را برای بهبود شرایط زندگی و کسب آزادی در خور اهمیت دانست.

* 20 ربیع الثانی در گذر تاریخ

* تولد «حاج لطفعلی بیگ آذربیکدلی» شاعر و ادیب(1134 ق)

اشاره:

لطفعلی بیگ آذربیکدلی از شاعران معروف ایران در قرن دوازدهم هجری است. وی با هاتف و مشتاق اصفهانی و استادان دیگری که دوره ی بازگشت ادبی را آغاز کردند، معاصر بود. چندی در خراسان و اصفهان و شیراز گذراند و مدتی مداح جانشینان نادرشاه و سپس ستایشگر کریم خان زند بود تا این که در سال 1195 ق درگذشت. وی در قصیده، غزل و ترانه به روش شاعران قدیم پارسی گوی می سروده و در این کار موفق بوده است. منظومه ی یوسف و زلیخا و نیز تذکره ی آتشکده از آثار مهم اوست. همچنین لطفعلی آذر در سخن سرایی، شعرشناسی و اطلاع بر احوال و اشعار شعرا تبخّری بسزا داشت.

* درگذشت آیت الله «شیخ هاشم قزوینی» مدرس برجسته ی حوزه ی علمیه ی مشهد(1381ق)

اشاره:

آیت الله شیخ هاشم قزوینی، عالمی ربانی و متفکری عمیق و زاهدی وارسته بود. مقدمات را در قزوین فرا گرفت و برای تکمیل تحصیلات به اصفهان رفت و در سی سالگی در مشهد از محضر اساتیدی چون آقا حسین قمی و حاج میرزا محمد آقا زاده ی خراسانی استفاده کرد. ایشان با مقام علمی بالا همه ساله ایام ماه مبارک رمضان به تربیت و تعلیم دینی روستاییان می پرداخت. آیت الله قزوینی که از مدرسان برجسته ی حوزه ی علمیه ی مشهد به شمار می رفت، از عالمانی است که به قیام مسلحانه علیه رژیم پهلوی معتقد بود و در قیام مسجد گوهرشاد مشهد شرکت داشت.

* 20 فوریه در گذر تاریخ

* شکست نیروهای استعمارگر اسپانیا از فرانسه در هائیتی (1677م)

اشاره:

اسپانیایی ها از اواخر قرن پانزدهم میلادی استعمار سرزمین هائیتی را آغاز کردند، اما در نیمه قرن هفدهم، سایر اروپاییان و از جمله فرانسویان وارد این منطقه شدند. حضور نیروهای کشورهای دیگر اروپایی باعث وقوع جنگ هایی بین آنان گردید که در یک مورد آن، جنگ بین نیروهای اسپانیا و فرانسه درگرفت و در بیستم فوریه 1677م، به شکست اسپانیایی انجامید. پس از این جنگ فرانسویان موفق شدند بخش هایی از هائیتی را تصرف نمایند و حضور خود را در آن منطقه تحمیل کنند. فرانسویان بیست سال بعد، در سال 1697م با اسپانیا در تقسیم این جزیره به توافق رسیدند و بخش غربی جزیره به فرانسویان واگذار

گردید و فرانسوی‌ها آن را نزدیک به یک‌صد و سی سال در اشغال خود داشتند. هم‌زمان با آغاز انقلاب کبیر فرانسه در 1789م، سیاهپوستان و بومیان هائیتی قیام نمودند و سرانجام این کشور در سال 1804م به عنوان اولین کشور امریکای لاتین به استقلال رسید.

* پایان جنگ بین استعمارگران فرانسه و آزادی خواهان مکزیک (1866م)

اشاره:

استعمارگران اروپایی از سده‌های پانزدهم و شانزدهم میلادی به بعد، نفوذ به سرزمین‌های گوناگون دنیا را آغاز کردند و به چپاول ثروت‌های آن می‌پرداختند. یکی از این مناطق، کشور مکزیک بود که توسط استعمارگران فرانسوی، اشغال گردید. اما آزادی‌خواهان مکزیک در مقابل حضور استعماری فرانسویان قیام کردند و جنگی بین دو طرف در گرفت. این جنگ میان فرانسه و آزادی‌خواهان مکزیک با پیروزی فرانسه و به سلطنت رساندن ماکسیمیلیان شاهزاده اتریشی در مکزیک، در بیستم فوریه 1866م به پایان رسید. در این جنگ پنج ساله، ابتدا، اسپانیا و انگلیس با فرانسه متحد بودند، اما پس از مدت کوتاهی، این دو کشور از جنگ کناره گرفتند و فرانسه به تنهایی تهاجم به نیروهای آزادی خواه به رهبری بنیتو خوارز رئیس جمهور سابق مکزیک را ادامه داد و موقتاً به پیروزی رسید. خوارز پس از عقب نشینی به شمال مکزیک، به حملات خود ادامه داد و با کمک ارتش مکزیک که به او وفادار بود، شاهزاده اتریشی را در 19 ژوئن 1867م سرنگون کرد و باردیگر به ریاست جمهوری کشورش برگزیده شد.

* اعلام امضای پیمان «اورشلیم» بین اردن و انگلیس (1928م)

اشاره:

اردن از سال‌ها قبل از جنگ جهانی اول، به عنوان امیرنشین، بخشی از امپراتوری عثمانی به شمار می‌رفت که پس از جنگ جهانی اول و شکست عثمانی به تصرف نیروهای انگلیسی درآمد. از آن پس با تحمیل خودمختاری این منطقه به جامعه ملل، انگلستان در واقع زنجیره‌ای به هم پیوسته از سرزمین‌های تحت سلطه خویش از مدیترانه تا خلیج فارس تدارک دید. در این میان از همان آغاز شکل‌گیری کشوری به نام اردن، انگلستان به صورت رسمی در حاکمیت این منطقه دخالت می‌کرد و نفوذ خود را بیش از پیش در آن گسترش می‌داد. با این حال در اکتبر 1922م پیش نویس پیمانی میان این دو کشور به امضا رسید که تا شش سال بعد، آن را به صورت علنی مطرح نداشتند. مواعی هم‌چون انقلاب قبائل محلی، سخت‌گیری‌های کارگزاران داخلی و سنگینی مالیات‌های کمرشکن باعث شد تا طرح علنی این پیمان به تعویق افتد. درنهایت، هنگامی که حاکمیت نظامی و امنیتی انگلستان بر اردن تثبیت شد، در بیستم فوریه 1928م این پیمان چهره‌ای حقوقی به خود گرفت. بر اساس این پیمان که در اورشلیم یا بیت المقدس به امضا رسیده بود، بازرسی دارایی اردن، حق امتیازها، قانون‌گذاری، نیروهای نظامی، امنیت بیگانگان و حق اعلام حکومت نظامی در اردن، به انگلستان واگذار گردید. در واقع، با امضای پیمان اورشلیم، اردن، بدون مشورت با لندن، در سیاست خارجی و حتی داخلی خود، حق تصمیم‌گیری نداشت. این پیمان به ویژه در مورد مسائل نظامی، تمامی حقوق و اختیارات مربوط به نیروها و ادوات جنگی و حتی حق داور در امور نظامی و نظامیان را به انگلستان واگذار کرده بود. در حقیقت، با اجرای این پیمان، پرچم استعمار انگلستان به صورت کامل بر فراز حاکمیت اردن به اهتزاز درآمد. پیمان اورشلیم که با اعتراضات فراوان تمامی مردم اردن مواجه شده بود تا پایان جنگ دوم جهانی اعتبار داشت و با اعطای استقلال به اردن، این پیمان نیز لغو شد هرچند که شیوه‌های استعمار، به طریقی دیگر خود را در این کشور نمایان ساخته است. (ر.ک: 22 مارس)

* افتتاح کمیسیون حقوق بشر وابسته به سازمان ملل در «ژنو» (1967م)

اشاره:

مجمع عمومی سازمان ملل متحد، پس از تصویب اعلامیه جهانی حقوق بشر در سال 1948، اعلامیه‌ها، میثاق‌ها و قطعنامه‌های متعددی را در مورد موضوعات متفاوت حقوق بشر به تصویب رساند. تا پیش از این نیز موضوعات مربوط به حقوق بشر در کمیته سوم این مجمع مورد بحث و بررسی قرار می‌گرفت و قطعنامه‌های آن برای تصویب نهایی به مجمع عمومی ارجاع می‌شد. نهاد دیگری که بر رعایت حقوق بشر در سازمان ملل متحد نظارت دارد، شورای اقتصادی و اجتماعی است. فصل دهم منشور سازمان ملل متحد، تماماً به تأسیس، وظایف و آئین کار شورای اقتصادی و اجتماعی اختصاص داده شده است. ارگانهای تابعه شورا که به موضوعات حقوق بشر می‌پردازند عبارت‌اند از: کمیسیون حقوق بشر، کمیسیون فرعی ارتقاء حقوق بشر و کمیسیون مقام زن. کمیسیون حقوق بشر یکی از هفت کمیسیون کارکردی شورای اقتصادی اجتماعی بود که در واقع از ارگانهای اصلی مبتنی بر منشور سازمان ملل در زمینه حقوق بشر به حساب می‌آمد. در واقع این کمیسیون حدود شصت سال پیش در پی بروز جنگ جهانی دوم و متعاقب آن نقض گسترده حقوق بشر کشورها بر پایه جلوگیری از فجایع انسانی بوجود آمد. در طی این دوران در زمینه توسعه حقوق بشر، ارتقاء حمایت از حقوق بشر، بررسی وضعیت حقوق بشر در برخی از کشورها و بررسی مکاتبات با اشخاص در مورد نقض گسترده و مستمر حقوق بشر فعالیت می‌نمود. کمیسیون حقوق بشر عهده دار رسیدگی به موضوعاتی بود که از سوی مجمع عمومی یا شورای اقتصادی اجتماعی به آن ارجاع می‌شد؛ از جمله آنها بررسی اتهامات نقض حقوق بشر و رسیدگی به شکایات بود. علاوه بر این کمیسیون با سایر ارگانهای ذی صلاح سازمان ملل و سازمانهای غیردولتی که در زمینه حقوق بشر فعالیت دارند نیز همکاری می‌کرد. همچنین تعیین گزارشگران ویژه حقوق بشر، اتخاذ تصمیم در مورد